

LETRAS DESIGUAIS

Con esta actividade traballamos

Concepto de desigualdade.

As inxustizas.

Actitudes críticas #ante a inxustiza.

ODS 10

Durará

Unha sesión.

Ciclo: 1, 2, 3

Antes de empezar

Imprimir e recortar os catro rectángulos para repartir entre os grupos. Os grupos teñen diferente número de vogais á súa disposición para marcar a desigualdade entre eles na actividade.

É conveniente que os grupos non coñezan as letras das que dispoñen o resto.

Desenvolvemento

Dividir ao alumnado en catro grupos. Entrégase a cada grupo o seu papel coas vogais que terán dispoñibles. Explicar:

“Usando as vogais que tedes no papel, debes escribir todas as palabras correctas que poidades. Para iso, podes usar todas as consonantes que necesitedes, pero non podes usar ningunha vogal máis que as que vos aparece no papel que se vos entregou. Ao escribir as palabras, debes ir restando as vogais que ides utilizando”.

Dáse un tempo (uns dez minutos) para que escriban as palabras. Pasado este tempo, pedir aos grupos, empezando polo D, que digan as palabras que crearon e apúntase o seu número na lousa.

Hai que reflexionar

Unha vez que os 4 grupos teñan dito as súas palabras, comentar coa clase con preguntas como estas.:

- Que grupos son os que fixeron máis palabras? Algún grupo non fixo ningunha?
- Tiñan todos os grupos as mesmas instrucións? Tiñan todos os grupos o mesmo número de vogais para facer palabras?
- É xusta a maneira en que se repartiron as vogais?
- Sería xusto que aos grupos valorárselles #se por igual segundo o número de palabras que conseguiron? Que habería que facer para poder valorar a todos os grupos por igual?
- A algún grupo sobráronlle vogais que non fosen utilizadas?
- Se é así, ocorréuselles compartilas con algún outro grupo? Que nos suxire isto?

PARA RECORTAR

Grupo A

Podedes utilizar:

7 A
7 E
5 I
4 O
3 U

Grupo B

Podedes utilizar:

7 A
6 E
4 I
3 O
3 U

Grupo C

Podedes utilizar:

5 A
4 E
3 I
2 O
3 U

Grupo D

Podedes utilizar:

3 A
2 E
2 I
1 O
1 U

VISIBILIZAR DESIGUALDADES

Con esta actividade traballamos

Concepto de esperanza de vida.

A desigualdade e a diferenza.

ODS 1,3,10

Durará

Unha sesión.

Ciclos 2, 3

Antes de empezar

Esta actividade é de coñecemento, análise e reflexión do tema da desigualdade a través de datos, para axudar a reflexionar sobre as consecuencias que esta ten na vida das persoas.

Desenvolvemento

Explicar á clase o concepto do Índice de Desenvolvemento Humano (IDH) mediante a **infografía**, para que vexan como quedan clasificados os países do mundo segundo este índice.

Visibilizar a táboa da esperanza de vida ao nacer e explicar este concepto. A continuación, propoñemos facer operacións matemáticas con estes datos, que permitan a comparación e axuden a reflexionar máis facilmente:

- Supoñendo que a clase é o total da poboación mundial, sacar a cantidade de alumnos e alumnas que pertencerían a cada un dos catro grupos da clasificación do IDH.

Segundo o que sacamos, dividimos á clase en catro grupos, que representarán os catro tipos de países. Nos grupos, pedir que cada persoa memorice a esperanza de vida que lles corresponde, segundo sexan nenos ou nenas.

Para que vexan o que inflúe nas nosas vidas o lugar onde se naceu, imos facer unha actividade. Explicar:

“A continuación, todo o mundo debe poñerse de pé. Imos empezar a dicir anos e irédevos sentando, cando ao contar, chéguese á esperanza de vida que memorizastes”.

Empezar a contar a partir de 50, e seguir ata a máxima esperanza de vida. Cando se sentou un grupo, parar un momento para que todo o mundo sexa consciente.

Hai que reflexionar

Comentar co alumnado con preguntas como estas:

- Cal é a primeira impresión ao facer a dinámica?
- Que vos chama a atención á vista do que fixemos?
- A esperanza de vida: Está relacionada coa alimentación? Cos servizos sanitarios? Con que outros elementos parécenos que pode estar relacionada a esperanza de vida?
- Co que vimos na dinámica, Podemos sacar algunha conclusión diso?
- Pensa nos teus avós e avoas, teríadelos coñecido de vivir en certos países dos grupos do IDH?

Esperanza de vida ao nacer (anos)

IDH	media	mulleres	homes
Moi alto	78,5	81,6	75,6
Alto	74,7	77,7	71,9
Medio	67,4	69,4	65,6
Baixo	61,3	63,4	59,6

Fonte: Informe de Desenvolvimento Humano. PUND 2022

REPARTO DA RIQUEZA

Con esta actividade traballamos

Conceptos de desigualdade e inxustiza.

Actitudes críticas ante a inxustiza.

ODS 1,10.

Durará

Unha sesión.

Ciclo: 2, 3

Antes de empezar

Os datos da repartición da riqueza mundial calcúlanse para a **poboación adulta**, xa que se pode considerar depreciábel a cantidade de riqueza en mans dos menores. Pero como moitas desas persoas teñen menores ao seu cargo, en realidade aumenta o número de persoas a compartir eses recursos.

Poboación adulta mundial		Porcentaxe da riqueza global
millóns	Porcentaxe	
62,5	1%	48%
627	12%	38%
1.791	34%	13%
2.818	53%	1%

Fonte: Informe da Riqueza Global de Credit Suisse 2022

Para dividir ao alumnado en grupos, uniremos os dous grupos de poboación con maior cantidade de riqueza global, xa que, a porcentaxe de poboación mundial con maior riqueza (un 1%), nunca poderíamos reflectilo nun grupo do tamaño dunha clase. Desta maneira, quedarían tres grupos, segundo o cadro seguinte:

Grupos	Porcentaxe de alumnado da clase	Porcentaxe da riqueza
A	13%	86%
B	34%	13%
C	53%	1%

Para a actividade, hai que dividir 1000€ entre os grupos seguindo a proporción que se reflicte cadro.

Se se considera, como no grupo C pode haber bastantes persoas, pódense sacar dous grupos, o que facilitará a conversación dentro de cada un deles, aínda que nese caso, habería que dividir tamén o diñeiro.

Desenvolvemento

Dividir a clase en tres (ou catro) grupos. Explicar o seguinte:

“Imaxinádevos que a riqueza mundial son 1000€ ao día para cada 100 persoas adultas. Nos grupos estades a representar, en porcentaxe, a esas 100 persoas. Imos repartir entre os 3 grupos a parte que vos corresponde desa riqueza. O que tedes que facer é dividir o que vos toca a cada unha das persoas do grupo. Tedes que pensar e comentar dentro de grupo, como viviríades durante un día co diñeiro que vos tocou. Un dato para ter en conta é que representan a persoas adultas, polo que, terían que engadir aos menores, é dicir, pensando no voso caso, os vosos irmáns ou irmás”.

Tras deixar un intre aos grupos para que fagan os cálculos e empezando polo grupo (ou os grupos) C, pedirilles que digan a cantidade deses 1000€ que tocou e que comenten como o dividiron ás persoas, como se sentiron e o que falasen.

Pautas para a reflexión:

Ao rematar, comentar co alumnado con preguntas como estas:

- Cal é a primeira impresión tras escoitar aos grupos?
- Parcévos xusto a repartición dos cartos que se fixo? Estades de acordo con o que vos correspondeu?
- Os grupos que tiñades menos cartos, Podedes vivir adecuadamente con iso?

As persoas que dispoñen de máis diñeiro poden estar contentas con esa repartición, pero é xusto?

- Buscar o xeito de facer a repartición de forma máis xusta. A canto tocaría cada persoa?
- Estades todos contentos coa nova repartición? Pensades que así é máis xusto?
- Alguén sente que perdeu?

Os datos de distribución da riqueza están calculados para a poboación adulta mundial. Iso significa que moitas desas persoas teñen menores ao seu cargo, o que aumenta o número de persoas a compartir eses recursos.

- Creedes que é necesario facer unha repartición máis xusta da riqueza no mundo? Por que?